

Macskák alsó húgyúti szindrómája

A macskák alsó húgyúti (hólyag, húgycső) megbetegedései meglehetősen gyakran fordulnak elő. Mivel a betegség változatos tünetekben nyilvánul meg, és annak kialakulása többféle tényező hatására alakul ki, ezt a tünet együttest először a macskák alsó húgyúti szindrómájaként (FUS = feline urinary syndrome), majd később a macskák alsó húgyúti betegségei (FLUTD = feline lower urinary tract diseases) néven emlegetik.

Mivel a betegség kiváltó okai nem minden tekintetben tisztázottak, e tünet együttesrel kapcsolatban néha az „idiopathikus” (ismeretlen eredetű) jelzőt is szokták alkalmazni. A betegeket leggyakrabban gyakori és fájdalmas vizelet, véres vizelet, erőlködés, sokszor azonban csak a „szobatisztaság” megsértése miatt viszik állatorvoshoz.

A tünetek hátterében rendszerint húgykőveség, húgyhólyag gyulladás, húgycső elzáródás, ritkán húgyhólyag daganat van.

Macskák esetében a leggyakrabban nem „klaszikus” húgykőveséggel állunk szemben, hanem a kandúr macskák húgycsövét elzáró szemcsés, nyálkás, szerves anyagot is tartalmazó ún. „grit”-et találunk. A betegséggel azért találkozunk zömében kandúroknál, mert nekik hosszú, kanyargós lufutású, szűk húgycsövük van, melynek különösen az alsó szakaszán könnyen felhalmozódhat a hólyagból származó „homok”, vagy felakadhat a grit, vagy húgykő. (A nőstények rövid és tág húgycsövén keresztül ezek a képletek könnyen és gyorsan eltávozhatnak.)

Fajtadispozíció is szerepet játszik a betegség kialakulásában: egyes fajtákban (pl. perzsa, száími) gyakrabban találkozunk a kórképpel.

- A grit - mint már említettük - szerves és szervesetlen anyagok halmaza. Állagát tekintve némileg képlékeny, de rendszerint így is kitölti a húgycső lúmenét, és gyakran hosszú, hengeres formát képez. Szervesetlen komponense rendszerint struvit (foszfát).

- A húgykőves esetek 80-90%-ában (a gritet is beleértve) struvit köveket találunk.

A kőképződés komplex, még nem minden részletében ismert folyamat. Benne az eleség ösz-

szetételén kívül közre játszik anyagcserezavar, a húgyszervek gyulladása, a vízháztartás zavara, vitamin hiány, kevés folyadék fogyasztás, vizeletkoncentráció, vizelet pangás, magas pH-jú vizelet. A húgyszervek gyulladása kapcsán a levált hámszövetek ún. „magot” alkotnak a kőképződéshez, erre rakódnak a kristályok.

Tünetek: Korai stádiumban az hívja fel az állattartó figyelmét a bajra, hogy a macska gyakran megy az alomra, és rendszerint kis mennyiségű vizeletet ürít, vagy az „akció” sikertelen. Később a vizelet már elszíneződik, rózsaszínű, majd élénk vörös (véres) lehet. Az állandó (csillapíthatatlan) vizelet inger (irritáció) következtében az állat már nem csak a megszokott helyén (alomban) próbál vizelni, hanem - több-kevesebb sikerrel - szokatlan helyeken is „nyomot hagy”.

Előrehaladott stádiumban a vizeletürítés lehetlenné válik, az állat fájdalmat jelez (nyávog), hasa kidomborodik, bágyadt, rosszkedvű és étvágytalan lesz. A betegek gyakran nyalogatják a péniszüket. A húgycső végén (és annak környékén) gyakran szürkés-fehér törmelékeny anyag jelenik meg, a pénisz vége élénkvörös, vagy lilás árnyalatúvá válhat, kissé kiöltött (előesett) lehet.

A betegség tüneteinek észlelésekor haladéktalanul állatorvoshoz kell fordulni, mert hólyagrepedés, és veseelégtelenség is kialakulhat, ami az állat elpusztulásához vezethet.

A betegség felismerése nem jelent gondot. Súlyos esetben már egyszerű klinikai vizsgálattal megállapítható a diagnózis. Enyhébb esetekben a kórelőzmény, vizelet vizsgálat ill. ultrahang vagy röntgen vizsgálat alapján juthatunk el a diagnózishoz.

Terápia (gyógykezelés), megelőzés:

Nagy számú, nagy méretű kő eltávolítására csak műtéti lehetőség van. Kandúrok (és heréltek) esetén a húgycsőben elakadt grit, illetve homok miatti húgycső elzáródás gyakoribb. Enyhe esetekben antibiotikum és gyulladáscsökkentő adása mellett a kő típusának megfelelő (kőképződést gátló, ill. kőoldó) gyógytáp etetése is megoldhatja a problémát. Súlyosabb esetben elkerülhetetlen a katéterezés, a hólyag öblögetése, a homok eltávolítása. Vannak esetek, amikor a katéter felvezetése lehetetlen, ilyenkor életmentő célzattal szükség lehet a hólyag hasfalon keresztül történő csapolására vékony tűvel. Mind a katéterezést, mind a hascsapolást bódítás mellett végezzük.

Gyakorlati tapasztalatunk, hogy a bódítás során az ellazuló húgycső esetenként lehetővé teszi, hogy katéterezés nélkül, a hólyagra gyakorolt enyhe nyomással a „dugó” eltávozzon a húgycsőből, vagy mellette jelentős mennyiségű vizelet tud ürülni. Az esetek egy részében a katéter nem vezethető fel a húgyhólyagba, mert a kő elzárja a húgycsövet, melyben a katéter elakad. A leg-súlyosabb esetekben a húgycsőből is csak műtéti módszerrel távolítható el a kő.

Visszatérő esetekben megfontolás tárgyát képezheti a húgycső csonkolása, vagy végének felnyitása és kivarrása, amennyiben az elzáródás a húgycső végén történik.

A betegek a gyógykezeléssel párhuzamosan gyógytápot kapnak melynek kizárólagos etetése lehetővé teszi a kövek feloldását.

Súlyosabb esetekben struvit köveség esetén a gyógytápokon kívül a vizeletet savanyító egyéb szerek is alkalmazhatóak.

A betegségen átesett állatokat a gyógyulást követően ajánlott rendszeres kontroll vizsgálatoknak alávetni (ultrahang- és vizelet vizsgálat) legalább félévente. Idősebb tünetmentes kandúr ill. herélt macskák esetén is érdemes legalább évente egyszer ellenőrizni azok állapotát az alsó húgyúti betegségek vonatkozásában.

Dr.Szolnoki János

Állatkórházunk hosszú nyitvatartással – 8-20h-ig, (26-317-532,30-9370-863) – és állandó éjjel-nappali, és hétvégi ügyelettel(30-66-26-849) várja Önöket és kedvenceiket Szentendre központjában. Folyamatos akciókkal, törzs-páciens kedvezményekkel, házi állatorvosi szolgálattal - kiszállásokkal -, kutyakozmetikával, kutya, macska panzióval és sokféle szakrendeléssel, kiváló műszerezettséggel, több mint 20 év tapasztalattal, és fiatalos lendülettel, több mint 120 m²-en állunk az Önök rendelkezésére.

Szentendrei Rendelőintézet és Állatkórház

2000 SZENTENDRE, RÓMAI SÁNC 2/B

DR. SZOLNOKI JÁNOS

06-30-937-0863

06-23-317-532

Éjjel-nappal, hétvégén-ünneppal

folyamatos ügyelet: 06-30-66-26-849

Másik rendelő: 2012 TAHI, SZENTENDREI ÚT 6. 06-26-385-152

www.hegyvidekiklin.fw.hu